

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 102/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. S., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 TdoV 7/2012 z 18. septembra 2012 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 To 3/2011 z 28. apríla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. decembra 2012 doručená sťažnosť P. S., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 TdoV 7/2012 z 18. septembra 2012 (ďalej aj „dovolacie uznesenie“) v spojení s jeho uznesením sp. zn. 6 To 3/2011 z 28. apríla 2011 (ďalej aj „odvolacie uznesenie“). Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 27. decembra 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 T 9/2005 z 29. novembra 2010 spolu s ďalšími dvomi obžalovanými uznaný za vinného z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní desať rokov nepodmienečne.

Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 To 3/2011 z 28. apríla 2011 bolo jeho odvolanie (rovnako ako odvolania ďalších obžalovaných) zamietnuté.

Proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 6 To 3/2011 z 28. apríla 2011 podal sťažovateľ dovolanie s poukazom na dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 7/2012 z 18. septembra 2012 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté.

Sťažovateľ tvrdí: *„Jediným dôkazom o mojej vine a účasti na lúpežnom prepadaní je výpoveď obž. G. v prípravnom konaní pred policajtom. Túto výpoveď na hlavnom pojednávaní dňa 4. 2. 2010 G. odvolal, s odôvodnením, že bola urobená pod nátlakom.“*

Ďalej sťažovateľ poukazuje na výpoveď svedkyne – poškodenej B., ktorá uviedla, že jeden z páchatel'ov – sťažovateľ mal výrazné modré oči, pričom sťažovateľ má oči hnedé.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 TdoV 7/2012 zo dňa 18. septembra 2012 v spojitosti s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

č. k. 6 To 3/2011 zo dňa 28. apríla 2011 sa zrušujú v celom rozsahu z dôvodu porušenia základného ľudského práva na spravodlivý proces, obsiahnutého v čl. 6 Dohovoru.

Porušovateľ je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.“

Súčasťou sťažnosti je aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sp. zn. 1 TdoV 7/2012 z 18. septembra 2012 v spojení s uznesením najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 6 To 3/2011 z 28. apríla 2011.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sa ústavný súd zameril na posúdenie jej opodstatnenosti. V tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného

súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojevôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Z dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ vo svojom dovolaní namietal nesprávne posúdenie vykonaných dôkazov, a to najmä pokiaľ ide o výpoveď poškodenej B., čo podľa jeho názoru zakladalo dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 1 TdoV 7/2012 z 18. septembra 2012 okrem iného uviedol, že *„Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v tejto súvislosti konštatuje, že namietanie subjektívneho hodnotenia vykonaného dokazovania (výpoveď poškodenej E. B.) nie je možné považovať za skutočnosť, pre ktorú by bol naplnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011.*

Nie je teda možné namietat' nič proti samotným zisteniam súdu, proti tomu, v akom rozsahu vykonal dokazovanie, ako hodnotil dôkazy a pod. V tomto smere totiž nejde o aplikáciu hmotného práva, ale procesných predpisov, najmä ustanovení § 2 ods. 5, ods. 6 Tr. por. o postupe orgánov činných v trestnom konaní pri zisťovaní skutkového stavu a pri hodnotení dôkazov (zakotvujúce zásady legality a oficiality).“

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom), sťažovateľ poukazoval vo svojom dovolaní na podľa jeho názoru nezákonne získané dôkazy – usvedčujúce výsluchy spoluobvinených, ktoré mali byť údajne realizované pod nátlakom.

Najvyšší súd k tomuto dovolaciemu dôvodu v dovolacom uznesení uviedol, že *„Otázkou posúdenia zákonnosti dôkazov – údajných výsluchov spoluobvinených získaných pod nátlakom zo strany vyšetrovateľov, sa súdy oboch stupňov už niekoľkokrát zaoberali. Dovolací súd je aj v tomto smere viazaný skutkovými závermi súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu a v ďalšom odkazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 2 T 9/2005 (str. 11).*

Dôkazy, z ktorých pri rozhodovaní súdy oboch stupňov vychádzali, boli získané zákonným spôsobom, a preto najvyšší súd v posudzovanom prípade nezistil, že by bol daný dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011.“

V súvislosti s citovaným poukazuje ústavný súd aj na príslušnú časť odôvodnenia rozsudku krajského súdu sp. zn. 2 T 9/2005 z 29. novembra 2010 (s. 11 a 12 označeného rozsudku, pozn.), v ktorej sa uvádza: *„Obžalovaný P. G. v prípravnom konaní podrobne k bodu 1/ vypovedal kedy sa stretol s ostatnými obžalovanými, že sa dohodli na prepadnutí benzínového čerpadla, nakoľko potrebovali peniaze a tiež popísal podrobne spôsob ako sa dostali k benzínovému čerpadlu a akú úlohu jednotliví spoluobžalovaní zohrali. Pokiaľ na svoju obhajobu v prípravnom konaní uviedol, že bol zo strany vyšetrovateľov na neho robený nátlak, treba jeho tvrdenie považovať za nevieryhodné, nakoľko práve pri výpovedi dňa 14. 12. 2004 bola prítomná koncipientka jeho obhajkyne. Rovnako vypovedal obžalovaný aj pri konfrontáciách, kde bola prítomná jeho obhajkyňa a rovnako aj obhajca spoluobžalovaného, s ktorým sa konfrontácia vykonávala.*

Na výpoveď obžalovaného P. G. v podstate nadväzuje aj výpoveď obžalovaného P. M., ktorý v prípravnom konaní taktiež podrobne vypovedal akým spôsobom sa dohodli na prepadnutí benzínového čerpadla v L. a kto a akým spôsobom tento prepad realizoval. Vzájomné rozdelenie ich úloh v podstate potvrdil rovnako ako obžalovaný P. G., avšak s

tým rozdielom, že on osobne nevedel o tom, že idú prepadnúť obsluhu benzínového čerpadla.

V tejto súvislosti krajský súd poukazuje aj na písomné podanie obžalovaného P. M. (č. l. 163 – 164), z ktorého vyplýva, že počas pobytu vo väzbe adresoval list svojej rodine, od ktorej chcel, aby svedčili, že tú sobotu rezali drevo na dvore a potom večer sa išiel osprchovať a spať, nakoľko bol vyčerpaný.

... Aj keď obhajoba poukazovala na to, že svedkyňa vypovedala, že muž v kukle mal výrazne modré oči, pričom obžalovaný P. S. nemá modré oči, tento údaj môže byť mylný a to vzhľadom na osvetlenie čerpacej stanice a vôbec prostredie, v ktorom sa prepad čerpacej stanice vykonal.“

Z odvolacom uznesení najvyššieho súdu sa okrem iného uvádza, že «*Obžalovaný S. poprel spáchanie skutku s tým, že ide o pomstu za strany G., lebo mu nevrátil auto (čo nezodpovedá ďalším vykonaným dôkazom).*

Zo zadržaného listu, ktorý obžalovaný S. adresoval matke je zrejmé, že ju informuje, kedy a kde sa skutok stal s tým, že on nebol nikde a nech matka „zistí“ kde bol. Z tohto je evidentné, že si snažil tiež na kritickú dobu zabezpečiť alibi.

Na hlavnom pojednávaní si však už obž. S. s odstupom šiestich rokov spomenul, že boli v S. na káve a následne na diskotéke (obž. G., ktorý na hlavnom pojednávaní tvrdil, že ho policajti bili aj pred advokátom si zase spomenul, že boli spoločne celú noc v erotickom salóne...). Obž. M. zase tvrdil, že v kritickvej dobe bol iba so S. v M.

Treba potvrdiť, že skutočne svedkyňa B. na hlavnom pojednávaní (po šiestich rokoch od spáchania skutku) prvýkrát uviedla, že jeden z páchatel'ov v kukle mal mať modré oči. Uvedený rozpor bol logicky vysvetlený v dôvodoch prvostupňového rozsudku, na ktoré odvolací súd poukazuje, keďže sa s nimi stotožňuje.».

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta v podstate len tú skutočnosť, že jediným dôkazom o jeho vine mala byť usvedčujúca výpoveď spoluobvineného G. vykonaná v prípravnom konaní pod nátlakom, pričom na hlavnom pojednávaní už proti nemu nesvedčil. Sťažovateľ tiež poukazuje na výpoveď poškodenej B. v časti, v ktorej uviedla, že jeden z páchatel'ov mal modré oči.

Poukazujúc na citované časti rozhodnutí všeobecných súdov konajúcich v trestnej veci sťažovateľa, najmä však prvostupňového a odvolacieho súdu, ústavný súd konštatuje, že tieto súdy sa s námietkami sťažovateľa, ktoré tvoria obsah jeho sťažnosti, zaoberali a vysporiadali ústavne akceptovateľným spôsobom. Ústavný súd nemá aj vzhľadom na svoje ústavné postavenie dôvod spochybňovať závery tak krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, keďže ich nemožno považovať za arbitrárne a ani zjavne neodôvodnené. Odôvodnenia namietaných uznesení sú vo vzťahu k sťažovateľom namietaným skutočnostiam celkom zrozumiteľné a logické a nemožno ich považovať za svojvoľné.

Rovnako tak ústavný súd považuje za ústavné akceptovateľné závery najvyššieho súdu vyjadrené v jeho dovolacom uznesení, v ktorom zaujal vo vzťahu k dovolacím dôvodom sťažovateľa ústavne konformné závery, a to tak z hľadiska stabilizovanej judikatúry najvyššieho súdu, ktorú uplatňuje v dovolacích konaniach, ako aj z hľadiska konkrétnych okolností trestnej veci sťažovateľa.

Za daných okolností podľa názoru ústavného súdu neexistuje medzi obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a obsahom dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu v spojení s jeho odvolacím uznesením taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru, ktorého sa domáha sťažovateľ v petite svojej sťažnosti.

Na tomto základe ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2013